

KESI KINA MDEE
Mjumbe Bodi ya CHADEMA adai kortini hawajui wabunge 17

UKURASA 3

TANESCO: Mita janja za umeme mbioni kutumika

UKURASA 4

BAYERN MUNICH YATHIBITISHA MANÉ KUJIUNGA NA AL NASSR

UKURASA 21

Nipashhe

Ijumaa Julai 28, 2023 Tanzania 1,000/- Kenya 100/-

ISSN 0856 • Na. 0581385

www.twitter.com/nipashetz

www.facebook.com/nipashetz

www.instagram.com/theguardian_newspaper

MWANGA WA JAMII

LIKE & FOLLOW US

JKCI kutibu tatizo la nguvu za kiume

YAAMUA kutoa matibabu ya kibingwa, wataalamu wasema tatizo liko katika mishipa...*Endelea Ukurasa wa 2*

Jela inakuita usiposomesha mtoto

BIL. 6.7/- zatengwa ufadhili wa Samia...*Endelea Ukurasa wa 4 & 5*

Wachuuzi wa samaki kutoka mae-neo mbalimbali ya Dar es Salaam, waliofika katika mnada wa Soko la Kimataifa la Magogoni 'Feri' jana, wakiwa wamejiinamia baada ya kukaa kwa muda mrefu bila kupata kitoweo hicho. Kwa mujibu wa Ofisa Uvuvi wa soko hilo, Amina Mgaya, samaki wamekuwa adimu kutokana na hali ya hewa mbaya baharini (upepo mkali na baridi).
PICHA: IMANI NATHANIEL

UKURASA WA 5

WAZIRI: WAAMBIENI UKWELI WANANCHI MCHAKATO UPATIKANAJI MAFUTA NA GESI

WAZIRI wa Nishati, January Makamba, amewaomba viongozi kutoa taarifa sahihi kwa wananchi na kuwapa matumaini kuhusu...

TMA yatoa tahadhari ya upepo mkali miko 11

UKURASA 2

MICHEZO

BILIONI 31 KUBOresha MIUNDOMBINU UWANJA BENJAMINI MKAPA UK. 23

KATUNI UK. 6

Rais Samia Suluhu Hassan akizungumza na Makamu wa Rais wa Zambia, Mutale Nalumango, Ikulu Dar es Salaam jana. **PICHA: IKULU**

TMA yatoa tahadhari upepo mkali mikoa 11

Na Faustine Feliciane

MAMLAKA ya Hali ya Hewa nchini (TMA) imetoa tahadhari ya hali mbaya ya hewa kwa siku tano katika mikoa 11 ambayo itakumbwa na upepo mkali na mawimbi makubwa baharini.

Kwa mujibu wa taarifa iliyo-tolewa jana na mamlaka hiyo, katika mikoa ya Dar es Salaam, Lindi, Mtwara, Zanzibar na visiwa vya Mafia kunatarajiwa kuwapa kwa upepo mkali unaofikia kilometa 40 kwa saa na mawimbi makubwa yanayofikia mita mbili kuanzia Julai 26 mpaka Julai 30 mwaka huu.

Hali hiyo inatarajiwa kutokea pia Kanda ya Ziwa katika mikoa ya Mwanza, Geita, Kagera, Simiyu na Mara.

Mamlaka hiyo imewataka wananchi kuchukua tahadhari kukabiliana na athari zinazoweza kutokea kutokana na hali hiyo mbaya ya hewa.

“Athari zinazoweza kutokea ni pamoja na kuathirika kwa shughuli za uvuvi na usafirishaji baharini na kuharibika baadhi ya miundombinu. Wananchi wanapaswa wachukue hatua kukabiliana na hali hii,” TMA inashauri katika taarifa yake hiyo.

Mtaalam wa Masuala ya Utabiri wa mamlaka hiyo, Joyce Makwete, alisema wataendelea kufuatilia mifumo ya hali ya hewa na kutoa taarifa kwa wananchi.

“Wananchi tunawashauri kuendelea kufuatilia taarifa za hali ya hewa zinazotolewa na mamlaka katika vyombo vya habari ili kuendelea kuchukua hatua,” alisema Joyce.

Wakati huo, Tanzania kupitia kwa Kaimu Mkurugenzi Mkuu wa TMA, Dk. Ladislaus Chang'a, imechaguliwa kuwa Makamu Mwenyekiti wa Jopo la Kimataifa la Sayansi ya Mabadiliko ya Hali ya Hewa na Tabianchi (IPCC).

Dk. Chang'a amechaguliwa kushika nafasi hiyo katika mkutano wa 59 wa IPCC unafanyika ofisi za Umoja wa Mataifa jijini Nairobi, Kenya.

Dk. Chang'a aliwashinda wagombea wengine saba wa nafasi hiyo kutoka nchi za Australia, Cuba, Eswatini, Ujerumani, Hungary, Urusi na Afrika Kusini.

Mkurugenzi Mkuu huyo wa TMA na viongozi wengine waliochaguliwa jazi, watoa huduma katika nafasi zao kwa kipindi cha miaka mitano.

JKCI kutibu tatizo nguvu za kiume

Na Christina Mwakangale

TAASISI ya Moyo ya Jakaya Kikwete (JKCI), inatarajia kuanza tiba za kuzibua mishipa iliyoziwa kwa wanaume na kusababisha kutokuwa na nguvu za kiume.

Huduma hiyo itatolewa na JKCI kwa kushirikiana na madaktari bingwa kutoka Hospitali ya BLK MAX ya India.

Mkurugenzi Mtendaji wa JKCI, Dk. Peter Kisenge, alisema hayo jana alipozungumza na waandishi wa habari jijini Dar es Salaam kuhusu huduma iliyo-tolewa kwa mara ya kwanza nchini ya kuwafanyia upasuaji wagonjwa 100 ambao mishipa ya damu ya miguuni iliziba.

Alisema taasisi hiyo kwa kushirikiana na Hospitali ya BLK MAX, Oktoba mwaka huu, wanatarajia kuanzisha huduma mpya ya kutibu nguvu za kiume

kwa kuwa wanaougua ni wenye mishipa iliyoziwa katika uume.

Dk. Kisenge ambaye ni bingwa kwa magonjwa ya moyo, alisema idadi ya wenye mishipa ya damu kuziba miguuni na wasio na nguvu za kiume inaongezeka nchini na taasisi ikaona umuhimu wa kuanzisha huduma hizo.

“Wagonjwa hawa na wenye matatizo ya mishipa ya damu kuziba, wengi wao ni wenye kisukari, wanaokunywa pombe zaidi, kuvuta sigara na presha. JKCI ilipoona tatizo hili limeongezeka sana, tukaamua kuanzisha huduma hii na itakuwa endelevu,” alisema bingwa huyo.

Akizungumzia kuhusu huduma hiyo, bingwa huyo alisema wengi wanaopata matatizo ya kuziba mishipa, miongoni mwao wanaugua kisukari na presha na wasipot-

biwa mapema huishia kukatwa mguu au yote miwili.

Naye Dk. Sunail Bukhari kutoka Hospitali ya BLK MAX, alisema: “Tunatarajia kutoa huduma ya nguvu za kiume (erectile dysfunction) kwa kuwafanyia upasuaji. Ninatarajia tutafanikisha hilo,” alisema Dk. Bukhari.

Bingwa wa Magonjwa ya Moyo na Mkuu wa Idara ya Matibabu kwa watu wazima kutoka taasisi hiyo, Dk. George Longopa, alisema kambi ya matibabu ya mishipa miguuni ilianza mwishoni mwa wiki na wengi wao miguu huvimba na hufa ganzi. “Baada ya kutangaza kambi hii, tulipokea watu wapatao 200 na tulianza nao kwa siku maalum kwa sababu walikuwa wengi. Tumepata uzoefu mkubwa kutoka kwa wenzetu,” alisema Dk. George.

Vilevile, alisema kuwa kuanzia wiki ijayo, mabingwa kutoka

taasisi hiyo wataanza kutoa huduma wenyewe baada ya kupata utaalamu kutoka kwa wenzao wa nje ya nchi.

Bingwa huyo alisema iwapo wagonjwa hao 100 wangetibiwa nje ya nchi, ingegharimu Sh. bilioni mbili.

“Kwa kuchunguza tu mgonjwa mmoja kati ya hawa 100 inagharimu Sh. milioni 1.2 na wengi wanalipiwa na NHIF (Mfuko wa Taifa wa Bima ya Afya) na kwa ambao hawana uwezo kabisa, serikali inagharimia,” alisema.

Kumekuwa na ripoti za kitaalamu kuhusu ongezeko la wanaume wenye upungufu wa nguvu za kiume, hata kuzungumziwa na Mkuu wa Nchi, Rais Samia Suluhu Hassan hivi karibuni, akionya matumizi ya dawa zisizothibitishwa kitaalamu, zikiwamo zinazoitwa ‘vumbi la Congo’.

Ahukumiwa kunyongwa kwa kubaka hadi kuua

Na Friday Simbaya, IRINGA

MAHAKAMA Kuu Kanda ya Iringa imemhukumu kunyongwa hadi kufa Mohamed Njali kwa kosa la kubaka na kumuua kwa kumkaba shingoni Atika Kivanule (24).

Mume na majirani wamepongeza mahakama kwa hukumu hiyo, wakidai imetenda haki.

Njali (27) alitenda kosa hilo Septemba 27, 2022 saa saba usiku, akivunja mlango na kuanza kuiba suti na baadaye kumbaka Atika huku akimnyonga shingoni.

Kesi hiyo ilikuwa na mashahidi wanane akiwamo daktari (shahidi namba nne) aliyethibitisha kupokea mwili wa marehemu. Alidai mahakamani kuwa Atika alifariki dunia kutokana na ubungo kukosa hewa baada ya kunyongwa shingo.

Kesi hiyo ilisimamiwa na waendesha mashtaka wa serikali Winfridah Mpiwa na Musa

Mfunanga.

Akitoa hukumu hiyo, Jaji wa Mahakama Kuu Kanda ya Iringa, Angaza Mwaipopo, alisema kosa hilo halina adhabu mbadala na adhabu yake ni moja tu - kunyongwa hadi kufa.

Baada ya hukumu, mwandishi wa habari hizi alifika nyumbani kwa Adeline Kileo, mume wa marehemu na mkazi wa Mtaa wa Maweni katika Kata ya Kitanzini, Manispaa ya Iringa na kuzungumza naye pamoja na majirani zake ili kupata maoni yao kuhusu hukumu hiyo.

Kileo alidai mahakama imetenda haki kwa hukumu hiyo ya kumnyonga hadi kufa mshtakiwa Njali.

“Kwa kweli mimi kama baba na mume wa marehemu pamoja na ndugu, jamaa na marafiki ambao tulikuwa tunahudhuria pale mahakamani kwa takribani miezi 10, tumefurahi sana kwa mahakama kutenda haki na hukumu iliyo-tolewa na mahakama

tunaiunga mkono kwa asilimia 100,” alidai Kileo.

Alisema jambo lililofanyika kijana huyo la kumbaka mke wake hadi kufa mbele ya mtoto wake, ni la kinyama na hukumu hiyo inastahili kwake.

“Kwa kweli sisi kama wanafamilia tumekuwa tukihudhuria mahakamani na kesi ilivyokuwa inaahirishwa mara kwa mara tulikuwa na wasiwasi kidogo tukadhani haki haitotendeka.

“Tulikuwa na shauku ya kusubiria hukumu ikawa kama inachelewa lakini leo tumeamini mahakama imetenda haki,” alidai.

Kileo alidai hukumu hiyo itakuwa fundisho kubwa kwa wale ambao wanatenda vitendo hivyo vya kinyama na kufikiri kwamba serikali haipo kumbe iko macho.

“Kwa upande wangu tatizo lilivyotokea maisha yangu yalibadilika sana kwa sababu nilikuwa ninafanya biashara ya

duka lakini biashara ile nilifunga kutokana na tatizo lile kuniathiri kisaikolojia,” alidai.

Bakari Kikoti ni mkazi wa Mtaa wa Maweni katika Kata ya Kitanzini, Manispaa ya Iringa, alidai anaunga mkono hukumu iliyo-tolewa na mahakama kwa asilimia 100 na kuongeza kuwa “iko mahali pake”.

“Mshtakiwa nilimfahamu kama jirani yangu na alikuwa anapita njia hii, alikuwa ni mtu wa matukio mengi na pia alikuwa ni mtu ambaye alipenda kuswali sana,” alidai Kikoti.

Alidai kuwa siku aliyokamatwa na polisi baada ya kupekuliwa, alikutwa na silaha nyingi nyumbani kwake, hivyo anaunga mkono kwa asilimia 100 hukumu hiyo.

“Tulivyosikia amekamatwa nilipata usingizi, yaani alivunja mpaka dukani kwani na kila akipelekwa polisi anatoka, lakini nikasema ngoja nione na hili kama atatoka,” alidai Kikoti.

KESI YA KINA MDEE

Mjumbe Bodi ya CHADEMA: Siwajui wabunge 17, nawajua Mdee, Bulaya

Na Kulwa Mzee

MJUMBE wa Bodi ya Wadhamini ya Chama cha Demokrasia na Maendeleo (CHADEMA), Ahmed Rashid Hamisi, amedai kati ya wabunge 19 waliofungua shauri la kupinga kufutwa uanachama katika chama hicho, anaowafahamu ni Halima Mdee na Esther Bulaya.

Alidai hayo jana Mahakama Kuu Masjala Kuu Dar es Salaam mbele ya Jaji Cyprian Mkeha alipohojiwa na Wakili wa waleta maombi, Iplinga Panya.

Mjumbe huyo alidai Mdee na Bulaya anawafahamu. Walikuwa wanachama wa CHADEMA na walifukuzwa kwa sababu walijiapisha kuwa wabunge bila kufuata taratibu.

Sehemu ya mahojiano kati ya Wakili Panya na Ahmed ilikuwa kama ifuatavyo:-

Swali: Mzee Ahmed ninaomba uiambie mahakama kuhusu elimu yako.

Jibu: Elimu yangu darasa la 12.

Swali: Ulizaliwa mwaka gani.

Jibu: Mwaka 1953.

Swali: Ulijiunga na CHADEMA lini?

Jibu: Tangu mwaka 1993.

Swali: Wewe ni mkongwe kabisa katika chama, umewahi kushika nyadhifa gani?

Jibu: Nimekuwa Katibu wa Wilaya, baadaye mjumbe wa Baraza Kuu, Mwenyekiti wa Mkoa na Mjumbe wa Bodi ya Wadhamini.

Swali: Unawakumbuka wajumbe wenzako wa bodi?

Jibu: Baadhi ninawakumbuka, wengine walifariki (dunia) na wengine wameongezeka.

Swali: Ninaomba tuisaidie mahakama, unafahamu kwanini tuko hapa?

Jibu: Ninafahamu ni kwa sababu ya shauri la Halima Mdee na wenzake.

Swali: Unafahamu sababu ya kuwafukuza uanachama Halima Mdee na wenzake 18?

Jibu: Kina Mdee walijiapisha wenyewe kuwa wabunge bila kufuata taratibu.

Swali: Hilo kosa ulilosema CHADEMA waliwaita kina Mdee kujieleza katika Kamati Kuu?

Jibu: Waliitwa sijui kwa kutumia utaratibu gani lakini hawakwenda.

Swali: Mzee Ahmed waleta maombi wanadai walifuku-

zwa, hawakupewa nafasi ya kusikilizwa.

Jibu: CHADEMA haiwezi kufukuza watu bila ya kuwasikiliza, waliitwa hawakwenda.

Swali: Agosti 1 hadi 10 mwaka jana ulikuwa wapi?

Jibu: Nilikuwa Dar es Salaam kwa ajili ya kutia saini kiapo.

Swali: Kiapo ulichotia saini ulikielewa?

Jibu: Nilielewa baada ya kufafanuliwa na Wakili Peter Kibatala na Hekima Mwasipu.

Swali: Sahihi yako ukiona unaikumbuka.

Jibu: Ndio.

Swali: Unaiona sahihi yako hapo (akamfungulia kiapo).

Jibu: Ninaona michoro tu mimi.

Swali: Hakuna sababu ni kwanini kina Halima hawakusikilizwa.

Jibu: Wao waliitwa hawakwenda.

Swali: Hiyo taarifa muhimu sana uliambiwa au ulikuwapo.

Jibu: Mheshimiwa mimi nimeshika msahafu kuapa kusema kweli, usinilazimishe niseme lipi, waliitwa hawakwenda nimesema.

Swali: Novemba 7, 2020, kikao cha Kamati Kuu kilikaa kuzungumzia majina ya wabunge wa viti maalum, unakizungumziaje?

Jibu: Sikijui hicho kikao.

Swali: Baraza Kuu la CHADEMA limekutana mara ngapi.

Jibu: Usinipeleke kwenye mambo ya kikatiba wala sisi katiba.

Swali: Hawa waleta maombi 19, akiwamo Mdee, Grace Tendega, Esther Matiko, Esther Bulaya unawafahamu?

Jibu: Ninafahamu Bulaya na Mdee walikuwa wanachama wa CHADEMA. Mdee alikuwa Mwenyekiti wa Baraza la Wanawake Taifa.

Akihojiwa na Wakili Edson Kiratu, Ahmed alidai CHADEMA ina mbunge mmoja wnamke lakini hajui anatoka mkoa gani.

Mjumbe huyo alipomaliza kuhojiwa, Wakili wa CHADEMA, Hekima Mwasipu, alidai mjumbe mwingine wa bodi hiyo afya yake bado haijakaa sawa, hivyo aliomba shauri liahirishwe hadi leo.

Mahakama ilikubali kuaahirisha shauri hilo hadi leo kwa ajili na mjumbe mwingine wa Bodi ya Wadhamini

kuhojiwa.

Mdee na wenzake walifungua shauri hilo kuomba mapitio ya kimahakama kupinga uamuzi

wa Baraza Kuu la CHADEMA kuwafukuza uanachama wa chama hicho.

Mdee na wenzake walifungua

shauri hilo dhidi ya Bodi ya Wadhamini ya CHADEMA, Tume ya Taifa ya Uchaguzi (NEC) na Mwanasheria Mkuu wa Serikali (AG).

Imethibitishwa na ISO 9001: 2015

TAARIFA KWA UMMA

MABADILIKO YA KIWANGO CHA USAJILI WA KODI YA ONGEZEKO LA THAMANI (VAT)

1.0 Utangulizi

Mamlaka ya Mapato Tanzania (TRA) inapenda kuufahamisha Umma kwa ujumla kuwa, Sheria ya Fedha, 2023 imefanya marekebisho ya kima cha usajili wa Kodi ya Ongezeko la Thamani (VAT) kwa kuongeza kima hicho kufikia shilingi milioni 200 kutoka kutoka kiwango awali cha shilingi milioni 100 kilichoanzishwa mwaka 2014. Utekelezaji wa hitaji hili umeanza tarehe 1 Julai 2023.

2.0 Wajibu kwa Wafanyabiashara

Ili kuwa na utekelezaji mzuri wa takwa hili la usajili, wafanyabiashara wanakumbushwa kuzingatia yafuatayo;

- Walipakodi wote ambao wamepata mauzo ya shilingi milioni 200 kwa mwaka kwenye mauzo yanayotozwa kodi, wanapaswa kutuma maombi ya usajili wa VAT.
- Kwa wafanyabiashara waliokwisha sajiliwa wenye mauzo chini ya shilingi milioni 200 kwa mwaka, watatakiwa kuomba kusitisha usajili wa VAT na kuwasilisha ritani ya mwisho ya VAT baada ya kufanya marekebisho kwa bidhaa za biashara walizo nazo mkononi wakati wa kusitishwa kwa usajili wa VAT kama inavyotakiwa na Kifungu cha 80 cha Sheria ya VAT, Sura 148. Baada ya kupokea barua ya kuthibitisha kusitishwa kwa usajili wa VAT kutoka TRA, mlipakodi anapaswa kurudisha cheti halisi cha usajili wa VAT kwenye ofisi ya TRA ya mkoa wa kikodi husika. Wakati wa utekelezaji wa zoezi hili, maofisa wa TRA watatembelea eneo la biashara husika ili kuhakiki bidhaa hizo.

TRA itaendelea kutoa elimu juu ya mabadiliko ya viwango vya usajili wa VAT kwa makundi mbalimbali ya walipakodi kwa ajili ya utekelezaji wa takwa hili la kisheria.

Kwa taarifa zaidi, tembelea ofisi za TRA zilizo karibu nawe au tumia mawasiliano yafuatayo:-

Tovuti : www.tra.go.tz
 Namba ya Bure : 0800 110 016 au 0800 750 075 au 0800 780 078
 WhatsApp : 0744 23 33 33
 Barua Pepe : huduma@tra.go.tz au services@tra.go.tz

"Pamoja Tunajenga Taifa Letu"

A.J. Kidata
Kamishna Mkuu

HABARI KITAIFA

Bilioni 6.7/- zatengwa ufadhili wa Samia elimu ya juu 2023/24

Na Jenifer Gilla

-640 kunufaika fani za sayansi, tiba, Hisabati

SERIKALI imetenga Sh. bilioni 6.7 kwa ajili ya ufadhili wa mafunzo ya elimu ya juu kwa wanafunzi 640 waliohitimu kidato cha sita mwaka 2023 watakojiunga vyuo vikuu katika kozi za teknolojia, uhandisi, Hisabati na tiba.

Jijini Dar es Salaam jana, Waziri wa Elimu, Sayansi na Teknolojia, Prof. Adolf Mkenda, akizungumzia ufadhili huo uliopewa jina la Samia Scholarship, alisema wanafunzi watakapata ufadhili huo ni waliohitimu tahasusi za PCM, PCB, CBG, CBA, PMC na CBN na watagharamiwa masomo yao kwa asilimia 100.

Waziri alisema uchaguzi wa wanafunzi hao utazingatia zaidi ufaulu wa juu na kusisitiza watakaohusika kuchagua wanufaika wazingatie uwazi na haki bila kuangalia kipato, mahali wala aina ya familia aliyotoka mhusika.

"Ninapenda kusisitiza kuwa ufadhili huu ni kwa masomo ya shahada ya kwanza kwa wa-

nanafunzi waliopata ufaulu wa juu katika masomo yao ya kidato cha sita mwaka 2023 inayoendeshwa na Baraza la Mitihani la Taifa (NECTA) katika tahasusi za sayansi kama ilivyoainishwa," alisema Prof. Mkenda.

Alisema ufadhili huo ni endelevu, wenye lengo la kutoa hamasa kwa wanafunzi kupenda na kufaulu masomo ya sayansi ili taifa lipate rasilimali watu ya kutosha kuchochea maendeleo ya nchi na watu wake.

Alisema kuwa pindi wanufaika wao watakapopatikana, watakuwa wamefikiriwa wanafunzi 1,276 kwa kuwa mwaka 2022/23, wanafunzi 636 walionufaika (wa kike wakiwa 261 sawa na asilimia 41 huku wakiume wakiwa 375 sawa na asilimia 59).

Katibu Mkuu wa wizara hiyo, Carolyne Nombo, alisema

ili kuhakikisha wanafunzi wanapenda na kufaulu masomo hayo, serikali imetoka mafunzo kwa walimu wa masomo hayo wapatao 20,000 ili wafundishe kwa namna itakayowavutia.

Alisema ufadhili huo ni muhimu kwa kuwa utakwenda kuandaa rasilimali watu ikiwamo vijana watakochangia katika maendeleo ya nchi yao kupitia sayansi na teknolojia.

"Elimu ni nyenzo kuu inayo- ojenga rasilimali watu. Kwa kutambua hilo, serikali imeendelea kuwekeza katika elimu kwa namna mbalimbali. Tunajua madarasa yanajengwa, walimu wanaajiriwa, wanapatiwa mafunzo, tunachapisha vitabu ili kuzalisha rasilimali watu itakayokidhi mahitaji ya kitanzania na kidunia," alisema.

Mmoja wa wanufaika wa ufadhili huo kwa mwaka 2022/23, kutoka Chuo cha Afya na Sayansi Shirikishi Muhimbili (MU-

HAS), Nasir Adullah, alisema ufadhili huo umemwondolea mzazi wake gharama za kumpa huduma akiwa mafunzoni.

Vilevile, alisema ameeputa kuwa na deni la Bodi ya Mikopo ya Wanafunzi wa Elimu ya Juu (HESLB) ambalo angelazimika kulipa kwa muda mrefu baada ya kuhitimu masomo yake kama wafanyavyo wengine.

Alimwahidi Waziri Mkenda kuwa atasoma kwa bidii ili anufaike na ufadhili huo miaka yote atakayokuwa chuoni kwa kuwa moja ya masharti yake ni aliyepatiwa ufadhili aendeleo kufaulu kwa daraja la juu kwa kuwa watakuwa wanafanyiwa tathmini kila mwaka na ambaye hatofikia ufaulu unaotakiwa, atatolewa katika ufadhili.

Ni mkakati wa serikali ulioanza kutekelezwa katika mwaka uliopita wa masomo. Zikitengwa Sh. bilioni tatu kwa mwaka huo.

TIPER yaipa serikali gawio la bilioni 2.6/-

Na Faustine Feliciane

KAMPUNI ya kutunza mafuta Tanzania (TIPER) jana ilikabidhi gawio lake kwa serikali Sh. bilioni 2.6 zitakazotumika kutekeleza miradi mbalimbali nchini.

Akipokea gawio hilo kutoka kwa Mkurugenzi Mtendaji wa Kampuni hiyo, Mohamed Mohamed, Msajili wa Hazina, Nehemiah Mchechu, alisema lengo la uwekezaji wa kampuni yenye ubia na serikali ni kuona zinaongeza mchango kwa taifa na kusaidia kuleta maendeleo.

"Nawapongeza sana TIPER kwa kuwa walichofanya ni kitu kikubwa na hapa tunahimiza kampuni zingine kutoa gawio kwa kuwa fedha hizo ndizo zinakwenda kuinua uchumi wa nchi na kutekeleza miradi mbalimbali," alisema Mchechu.

Alifafanua kuwa baadhi ya kampuni ambazo mwaka ujao zitafutwa kutokana na kupitwa na wakati na nyingine zitakwenda kuunganishwa kutokana na shughuli zake kushabiihana na serikali inaamini zikiunganishwa na kufanya kazi kwa pamoja zitaleta tija zaidi kwa taifa.

"Kuna timu inaendelea kufanya uchambuzi zaidi na mwezi wa nane mwaka huu ripoti itapelekwa sehemu husika na baada ya hapo zitatangazwa ni kampuni gani zitaunganishwa au kufutwa," alisema Mchechu.

Mkurugenzi Mtendaji wa TIPER, Mohamed alisema gawio walililitoa ni baada ya kulipa kodi zote za serikali wanazostahili kuzilipa.

Alisema sekta ya mafuta ni muhimu katika maendeleo ya nchi yoyote duniani na ina mchango mkubwa katika ukuaji wa uchumi wa nchi, wanajivunia kutoa gawio hilo.

"Tutaendelea kufanya hivi ili kuchangia ukuaji wa uchumi wa nchi yetu lakini pia kuchangia juhudi za seriali katika kuleta maendeleo katika nchi yetu," alisema Mohamed.

Alisema sekta hiyo ina mchango mkubwa katika sekta nyingine kama usafirishaji, kilimo na miundombinu kwasababu bidhaa ya mafuta inatumika katika sehemu hizo muhimu.

"TIPER tutaendelea kuwekeza katika maeneo mengine mbalimbali kama mabomba, pampu za kusukumia mafuta, mifumo ya umeme, teknolojia na muhimu zaidi kuwekeza kwenye rasilimali watu," alisema Mohamed.

Alisema kama TIPER wanaendelea kuongeza ufanisi kwenye utendaji wao na wanaimani mwakani gawio kwa serikali litaongezeka mara mbili zaidi ya mwaka huu.

Mkurugenzi Mtendaji wa Shirika la Ugavi la Umeme nchini (TANESCO), Maharage Chande, akizungumza katika kikao kazi cha uongozi wa shirika hilo na msajili wa hazina na wahariri wa vyombo vya habari, Dar es Salaam jana.
PICHA: IMANI NATHANIEL

TANESCO: Mita janja kuanza kutumika nchini

Na Elizabeth Zaya

MKURUGENZI Mtendaji wa Shirika la Umeme Tanzania (TANESCO), Maharage Chande, amesema ndani ya miezi sita kuanzia sasa watakamilisha mchakato wa kuanza kutumia mita janja za umeme.

Chande alisema jana jijini Dar es Salaam katika mkutano kati ya TANESCO na wahariri wa vyombo vya habari kuwa tayari ziko mita walizoanza kuzifanyia majaribio.

Alisema, kuanza kutumika kwa mita hizo kutamwezesha mtumiaji wa umeme kununua na kuweka umeme popote alipo tofauti na ilivyo kwa mita za sasa.

Alisema tathmini waliyokuwa wakifanya ya kuhamia kuto-

ka kwenye mfumo wa zamani kwenda wa sasa imekamilika.

"Mita janja itasaidia kuingiza umeme siyo lazima uwe nyumbani kwako. Tulianza tathmini ya kuhamia kutoka kwenye mfumo wa sasa kwenda kwenye mita janja na matokeo ya tathmini hiyo yametokana na hivi tunavyoongea tayari ziko mita janja ambazo tunazijaribu na zinafanya kazi," alisema Chande. "Isipokuwa changamoto tuliyoipata ni kwamba gharama ya mita janja ni kubwa sana, lakini tunachokifanya sasa hivi watu wetu wamegundua njia mbadala ambayo iki-tumika hiyo itasaidia kupunguza gharama hiyo."

"Kwa hiyo tutawahusisha makandarasi wa mita za sasa hivi, kuangalia kama tunaweza

kwenda kwenye mita janja, lakini siyo kwa kutumia gharama kubwa kwa kutumia nyanja zetu za umeme ili mteja asiwe na gharama kubwa.

Ni matumaini yetu ndani ya miezi sita tutakuwa tumekamilisha hizo mbinu mpya na kuanza kutoa hizo mita janja. Kuna mambo madogo ya kitaalamu ambayo inabidi yatatuliwe."

Alisema tayari wamepata baadhi ya makandarasi walio tayari kufanya kazi hizo kwa gharama ya chini ili zitakapozia kutumika zisimumize zaidi mtumiaji.

"Bei ya mita ya kawaida kwa sasa hivi serikali inaweka ruzuku kwa sababu ni kubwa, sasa ukinunua mita janja kwa sababu inakuja na ujanja wake

bei yake ni kubwa zaidi. Kwa hiyo inabidi tushindanishe wakandarasi zaidi ili tupate bei rahisi na kuna dalili kuna ambao wanasema wanaweza kupata. Kwa hayo yote ndani ya miezi sita tutakuwa tumeyamaliza," alisema Chande.

"Kwa mita za sasa ukimuunganishia mteja umeme ndani ya mita thelathini kwa nguzo moja ni kama Sh. 321,000 ambazo ukiunganisha gharama yake halisi kwa vitu vyote inafika mpaka Sh. 800,000, lakini serikali inaweka ruzuku kwa kutegemea anapotumia umeme baada ya muda itajilipa. Ila ukiweka hiyo mita janja gharama yake inakwenda zaidi karibu Shilingi milioni moja, lakini tunapambana gharama zisiwe kubwa."

Waziri: Waambieni ukweli wananchi mchakato upatikanaji mafuta, gesi

Na Dorina Makaya,
ZANZIBAR

WAZIRI wa Nishati, January Makamba, amewaomba viongozi kutoa taarifa sahihi kwa wananchi na kuwapa matumaini kuhusu uwezekano wa upatikanaji wa rasilimali za mafuta na gesi ili kuepuka taharuki inayoweza kutokea kwa wananchi pale itakapotokea kukosekana kwa rasilimali wanazotarajia.

Mjini Unguja juzi, Waziri January alitoa rai hiyo alipofungua Kongamano la Kimataifa la Sekta ya Nishati na Viwanda Zanzibar (Zanzibar Energy and Industrial Summit-ZEIS).

Alisema upatikanaji wa mafuta na gesi ni mchakato mrefu kuanzia taratibu za majadiliano na makubaliano, leseni ya utafutaji hadi kufikia upatikanaji wa mafuta. Inahitaji muda na kuwataka Wanzabari kuvuta subira wakati Serikali ya Mapinduzi Zanzibar inalifanyia kazi jambo hilo.

Waziri January alisema kuwa katika kongamano hilo, Tanza-

nia Bara imeeleza ilichojifunza kuhusu majadiliano ya kufikia makubaliano ya utafutaji na uchimbaji wa gesi na mafuta na mambo ya kuwa na tahadhari nayo, pia subira inayotakiwa, matayarisho na utayari wa serikali, rasilimali watu na mfumo mzima wa serikali wa kusimamia utekelezaji.

Alisema kuwa mkutano huo pia umezungumzia umuhimu wa Sekta ya Mafuta na Gesi kutoingiliwa na siasa kwa kuwa wawekezaji huwa wanatazama kama kuna mwafaka katika nchi husika kuhusu namna wanavyotaka rasilimali zitumike.

Alisema endapo ikionekana kwa wawekezaji kuwa uwekezaji wakati mwingine utatumika kama sehemu ya siasa, basi mara nyingi inakuwa ni vigumu kuwekeza katika eneo hilo.

Waziri January alisisitiza uwekezaji katika gesi na mafuta una gharama kubwa na haina uhakika sana, kwa sababu mwekezaji anaweza kutumia fedha nyingi kutafuta mafuta na gesi na asipate, hivyo muundo

na mfumo wa makubaliano ni lazima uzingatie uhalisia huo.

Alisema ni sekta inayohitaji teknolojia ya juu, ni mtaji mkubwa na upatikanaji wake si wa uhakika.

Waziri huyo alisema kuwapa taasisi kutoka Tanzania Bara, zikiwamo Shirika la Maendeleo ya Petroli Tanzania (TPDC), Mamlaka ya Udhhibiti wa Mkondo wa Juu wa Petroli (PURA), Mamlaka ya Udhhibiti wa Huduma za Nishati (EWURA) katika kongamano hilo, kunaonyesha ushirikiano wa hali ya juu baina ya pande mbili za Muungano katika eneo la nishati.

Alisema kuwa katika kongamano hilo wameeleza kwa ujumla nafasi ya nishati katika maendeleo ya nchi, umuhimu wake na wamezungumzia pia kwa undani kuhusu mafuta na gesi, kwa kuwa Zanzibar tangu 2016 imetunga Sheria yake ya Gesi na Mafuta, hivyo kumekuwa na matumaini makubwa kuhusu upatikanaji, utafutaji na utunzaji wa gesi na mafuta na mchango wa sekta ya mafuta na gesi kwa

maendeleo ya Zanzibar.

Alisema ni jambo jema kwamba kuna dalili na viashiria vya upatikanaji wa gesi visiwani huko.

Alisema kuwa awali suala hilo lilikuwa linasimamiwa na Serikali ya Muungano, lakini mwaka 2022, Waziri wa Nishati, aliwakabadhi Wizara ya Nishati Zanzibar taarifa zote ambazo zinahusu upande wa Zanzibar ili iwe rahisi kwa Zanzibar kukaribisha wawekezaji katika kutafuta mafuta na gesi.

Waziri huyo alisema Zanzibar ikipata gesi, wakati huo Tanzania Bara ina gesi, itakuwa jambo bora litakalobadilisha uchumi na maisha ya wananchi.

Alisema ni muhimu kuharakisha uwekezaji kutokana na mwelekeo wa dunia katika nishati mpya ambazo ni jadidifu, hivyo ucheleweshaji wa uwekezaji kwenye nishati za mafuta na gesi kunaweza kupelekea changamoto ya upatikanaji wa wawekezaji kwa wakati.

January alisema maeneo ya bahari yanayomilikiwa na Tan-

zania na nchi zingine za Afrika yaliyofanyiwa utafiti, ni asilimia ndogo kulinganishwa na maeneo mengine duniani.

Waziri wa Uchumi wa Buluu na Uvuvi, Suleiman Masoud Makame, alisema moja ya azma ya mkutano huo ni kuitangaza Zanzibar katika sekta ya mafuta na gesi na kuwa mkutano huo unakwenda sambamba na utangazaji wa maeneo ya uwekezaji wa mafuta na gesi ambayo yako tayari kwa uwekezaji.

Alisema maelekezo ya Rais wa Serikali ya Mapinduzi Zanzibar ni kwenda kwa kasi zaidi na jitihada zinafanyika katika kulitimiza hilo ili wawekezaji wajitokeze kuwekeza katika utafutaji wa mafuta na gesi na tayari kampuni tano zimeonesha nia ya kuja kufanya uwekezaji katika eneo hilo.

Kongamano hilo la siku mbili la kimataifa lililofanyika juzi na jana, limeshirikisha zaidi ya nchi tisa zikiwamo Marekani, Uingereza, Ujerumani, China, Uturuki, Afrika ya Kusini na Bulgaria.

Jela inakuita usiposomesha mtoto

Na Ashton Balaigwa, MOROGORO

WIZARA ya Elimu, Sayansi na Teknolojia imepeleka mapendekezo katika Baraza la Mawaziri yanayoeleza kwamba elimu ya darasa la kwanza hadi kidato cha nne iwe ya lazima, hivyo mzazi atakayeshindwa kusomesha mtoto wake ashtakiwe.

Naibu Katibu Mkuu wa Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia, Prof. James Mdoe, alieleza hayo jana wakati akifungua mafunzo ya wakufunzi na walimu wa vyuo vya ufundi nchini yanayofanyika katika Chuo cha Ualimu Morogoro.

Prof. Mdoe alisema uamuzi huo unatokana na Wizara ya Elimu kuamua kuboresha rasimu na mitaala ya mwaka 2014 toleo la mwaka 2023 ambayo kwa sasa iko tayari na inasubiri uamuzi wa Baraza la Mawaziri.

“Rais Samia Suluhu Hassan wakati analihutubia Bunge, alielekeza umuhimu wa kuwajengea ujuzi wanafunzi wanapohitimu katika ngazi fulani angalau awe na ujuzi ambao atatumia katika kujiajiri mwenyewe au kuajiriwa kutegemea na mazingira.

“Na akaelekeza lazima tupitie sera ya elimu pamoja na mitaala yake ili tuweze kutoa elimu hiyo,” alisema Naibu Katibu Mkuu.

Alisema kupitia maboresho hayo, elimu ya lazima imependekezwa kubadilishwa kutoka darasa la kwanza mpaka darasa la saba na sasa itakuwa ni lazima mwanafunzi asome mpaka kidato cha nne.

“Kwa hiyo, tulipokea maelekezo na

tukaanza kuyafanyia kazi kwa muda wa mwaka mzima Tanzania Bara na Tanzania Zanzibar na kupata maoni, tumeshaandaa rasimu na sera ya mafunzo ya mwaka 2014 toleo la mwaka 2023 ambayo iko tayari,” alisema.

Alifafanua kuwa elimu ya shule ya msingi itakuwa na darasa la kwanza mpaka la sita, kutoka darasa la sita mwanafunzi anaingia kidato cha kwanza hadi kidato cha nne.

Prof. Mdoe alitaja mabadiliko mengine ni kwa elimu ya sekondari ambayo itakuwa na mikondo miwili kwa maana ya sera iliyopendekezwa.

Alisema pia kutakuwa na elimu ya jumla ambayo ni sawa na ya hivi sasa inayotumika ya kidato cha kwanza hadi cha nne isipokuwa mitaala umepitiwa na kupunguza baadhi ya masomo na mengine yameboreshwa.

Alisema kuwa baada ya kuboresha mitaala hiyo, Wizara ya Elimu inatarajia kununua vifaa vya TEHAMA kwa ajili ya vituo vya walimu pamoja na vyuo vya ufundi viweze kutumika katika ufundishaji na ujifunzaji kwa njia ya kidijitali.

Prof. Mdoe alisema serikali pia itatoa mafunzo kwa walimu wa elimu ya awali na msingi ili kukuza ujuzi na stadi anuai za kidijitali kwa ajili ya kuwawezesha kuwa na stadi za kutosha katika matumizi ya TEHAMA ili kurahisisha ufundishaji.

Mkurugenzi Msaidizi (Elimu ya Ufundi) kutoka Ofisi ya Rais - Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa (TAMISEMI), Elias Mageni, alisema mafunzo hayo yanawashirikisha wakufunzi na walimu wa vyuo vya ufundi 149.

PRE- QUALIFICATION OF SUPPLIERS FOR PROVISION OF RECOVERY AND AUCTION SERVICE

LBT/FIN/2023/07/0367

LETSGEGO FAIDIKA BANK is requesting interested reputable and competent Vendors and Service Providers to submit their proposal to provide the following service:

1	Recovery and Auction services
---	-------------------------------

Documents required and information

Interested and competent Vendors wishing to provide their services in line with the above service must submit the following documents for verification:

Company profile, Certificate of incorporation, tax clearance certificates, TIN, VRN, Business license, Memorandum and articles of association, company registered address, functional contact E-mail address, telephone number and contact person, Reference letters from three previous clients of similar projects satisfactorily executed, reference letter from the bank, Company's audited financial statements for the current two years duly stamped by a registered auditor, insurance cover, evidence of filing Annual returns; copy of Identity cards for two directors and regulators licenses.

SUBMISSION

Application for the expression of interest accompanied by the above listed documents should be submitted in a wax sealed envelope boldly marked REF NO: LFB/FIN/2023/07/0367 addressed to:

Head of Finance
Letshego Faidika Bank
P.O.BOX 6137
Dar-Es-Salaam,Tanzania

TANZANIA/VODACOM TOWER,PALOMA PARK 3RD FLOOR,PLOT 23 URSINO ESTATE

CLOSING DATE:

All submissions must be received at the above office not later than 03/08/2023 at 4:00pm.

Nipashe

MWANGA WA JAMII

Ujio mita janja za umeme utarahisisha huduma

KUTANGAZWA kwa ujio wa huduma ya mita janja za umeme ni habari njema zitakazo msaidia mteja kurahisisha kazi.

Habari hizo zilitangazwa jana na Mkurugenzi Mtendaji wa Shirika la Umeme Tanzania (TANESCO), Maharage Chande.

Imeelezwa kuwa ndani ya miezi sita kuanzia sasa Shirika hilo litakuwa limekamilisha mchakato wa kuanza kutumika kwa mita hizo.

Kuanza kutumika kwa mita hizo kutamwezesha mtumiaji wa umeme kukunua na kuweka umeme popote alipo tofauti na ilivyo kwa mita za sasa.

Mabadiliko ya teknolojia yamesaidia kurahisisha huduma hasa za kijamii na watu badala ya kwenda kupanga foleni kama ilivyokuwa awali sasa wanunua huduma kupitia simu zao za viganjani.

Huduma hiyo itaokoa muda mwingi ambao mteja alikuwa anapoteza kwenda Tanesco kufuata huduma hiyo. Mabadiliko yanatokea kila siku kutoka kununua huduma ofisi za Tanesco, baadaye kwa wakala na sasa kwenye simu ambapo unapata namba za kuingiza kwenye mita hadi kwenye mita janja.

Mkurugenzi wa Tanesco anafafanua kuwa tathmini waliyokuwa wakifanya ya kuhama kutoka kwenye mfumo wa zamani kwenda wa sasa imeshakamilika.

Mita janja itasaidia kuingiza umeme nyumbani kwako mahali popote ulipo bila kuwa nyumbani kwako. Tathmini ya kuhama kutoka kwenye mfumo wa sasa kwenda kwenye mita janja na matokeo yake ni kuwa tayari ziko mita janja zilizojaribiwa na zinafanya kazi.

Hata hivyo, pamoja na changamoto ya gharama ya mita janja kuwa kubwa sana, lakini Tanesco inasema asa hivi watu wetu wamegundua njia mbadala ambayo ikitumika hiyo itasaidia kupunguza gharama hiyo.

Kwa mujibu wa Tanesco, itawahusisha wakandarasi wa mita za sasa hivi, kuangalia kama wanaweza kwenda kwenye mita janja, lakini siyo kwa kutumia gharama kubwa kwa kutumia nyaya za umeme ili mteja asiwe na gharama kubwa.

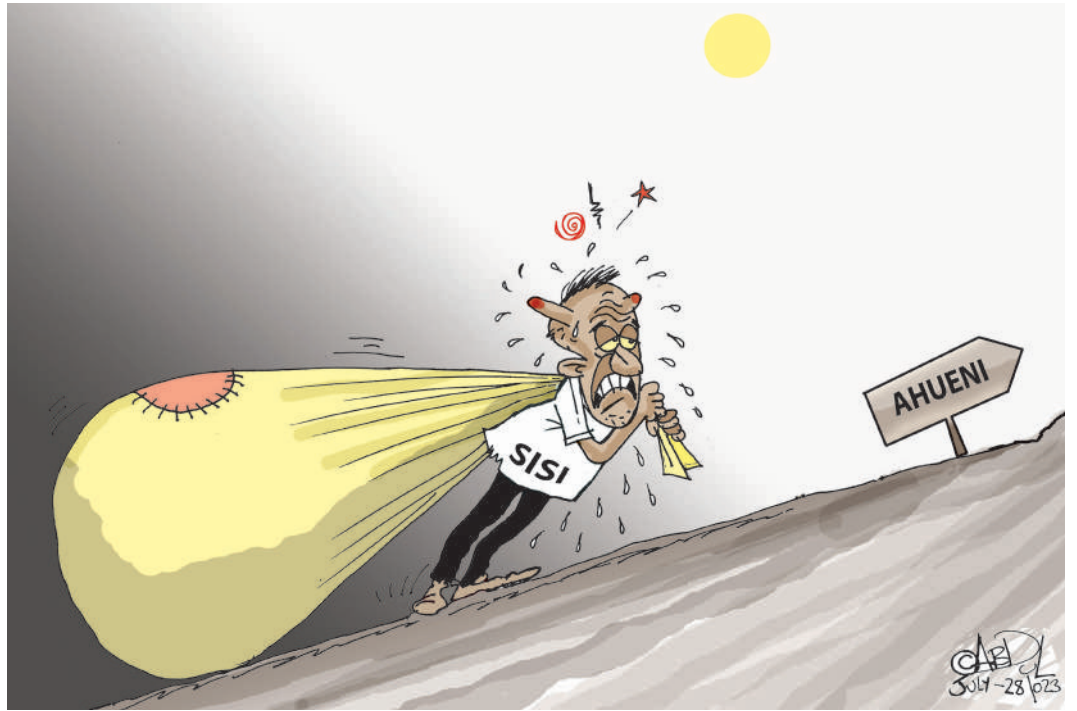
Matarajio ya Shirika hilo ni ndani ya miezi sita watakuwa wamekamilisha mbinu mpya na kuanza kutoa mita janja wakati ikitatua mambo madogo ya kitalaamu.

TanESCO imeshapata baadhi ya wakandarasi walio tayari kufanya kazi hizo kwa gharama ya chini ili zitakapoanza kutumika zisimuumize zaidi mtumiaji.

Bei ya mita ya kawaida kwa sasa hivi serikali inaweka ruzuku kwa sababu ni kubwa, ukinunua mita janja kwa sababu inakuja na ujanja wake bei yake ni kubwa zaidi. Kwa hiyo inabidi wakandarasi washindanishwe zaidi ili kupata bei rahisi na kuna dalili ambao wanasema wanaweza kupata. Hivyo ni matumaini ya kuwa ndani ya miezi sita kila kitu kitakuwa sawa.

Kwa mujibu wa Tanesco mita za sasa ukimuunganishia mteja umeme ndani ya mita 30 kwa nguzo moja ni kama Sh. 321,000 ambazo gharama yake halisi kwa vitu vyote inafika mpaka Sh. 800,000, lakini serikali inaweka ruzuku kwa kutegemea unapotumia umeme baada ya muda itajilipa. Ila ukiwika hiyo mita janja gharama yake inakwenda zaidi karibu Shilingi milioni moja, lakini Tanesco imeahidi kupambana gharama zisiwe kubwa.

Wateja wa umeme wanasubiri kwa hamu mita janja hizo ili waweze kufaidi huduma iliyo bora na ya kisasa.

Na Sabato Kasika

Muungwana Lazima Nilonge

Mabadiliko ya teknolojia yawe fursa kutangaza biashara

WAKATI huu wa sasa mabadiliko ya teknolojia ulimwenguni ni dhana adhimu iliyokuja kwa ajili ya kusambaza taarifa anuwai kwa njia ya mtandao ambazo zitaleta mabadiliko chanya katika maisha ya kila siku ya binadamu.

Kimsingi mabadiliko hayo ni muhimu kutokea kwa ajili ya ustawi wa maendeleo katika eneo fulani hasa kwa kuzingatia mabadiliko hayo ya teknolojia au dijitali yameleta mapinduzi.

Mapinduzi hayo ni katika nyanja ya kibishara kwa kutengeneza aina ya bidhaa na huduma mpya ambayo itaingia kwenye soko la ushindani ili mfanyabiashara aweze kupata wateja wengi zaidi.

Wataalamu wa biashara wanasema simu janja inaweza kufanya vitu vingi kwa wakati na mahali popote. Kuitumia kuendesha tovuti ya biashara, kuangalia barua pepe, kufanya mawasiliano binafsi na hata kupiga picha za biashara ambazo mtu anazifanya na kuziweka mtandaoni kutafuta soko.

Hata hivyo, bado wapo baadhi ya watu wanaofanya biashara, wana simu janja, lakini hawazitumii kuendesha na kukuza biashara, badala yake katika mitandao ya kijamii wanaweka vitu visivyoendana na biashara zao.

Kwa mfano mtu anaweka mtandaoni picha mtoto wake au vitu vingine visivyoendana na biashara anayofanya. Ni sawa na haki yake kufanya hivyo, lakini ninadhani nafasi hizo zingetumika kutangaza biashara.

Awe mama lishe, wafanyabiashara wengine wadogo, nao wanaweza kutumia teknolojia kutangaza biashara zao. Mama lishe anaweza kuweka mtandaoni vyakula wanavyopika ili kuvutia wateja.

Ikumbukwe biashara ni matangazo kwa sasa kuna njia nyingi za kujitangaza ikiwamo kupitia simu siyo mtu kupitia picha za kuonyesha jinsi anavyovaa au mambo mengine yasiyoendana na bi-

ashara zake.

Inaelezwa kuwa biashara siku zote ni mfumo wa kupeana taarifa na kupitia simu janja, mfanyabiashara anaweza kumuuzia bidhaa au kufanya huduma kwa mteja wakati wowote.

Ninadhani hii ni fursa nzuri kwa wafanyabiashara hasa wadogo ambao wamekuwa wakitumia simu hizo kufanya mambo mengine, wakidhani haziwezi kuwasaidia kuimarisha biashara zao.

Inaelezwa kuwa biashara ya chakula ni miongoni mwa ile yenye faida na inaweza kumtoa mtu kutoka chini hadi juu ndani ya mwaka mmoja pekee, lakini inapaswa ifikie wateja wengi zaidi.

Miongoni mwa njia zinazoweza kuwafikia wateja wengi zaidi ni kupitia mabadiliko ya teknolojia badala ya kuka bila ya uhakika wa kupata wateja, inawezekana kutangaza biashara na kupata mawasiliano yao.

Kuna faida kadhaa zinatajwa kutangaza biashara kupitia mitandao mbalimbali ikiwamo kuwafikia watu wengi kwa gharama ndogo, kwani watu wengi wanatumia muda mwingi kwenye mitandao ya kijamii.

Kwa kuwa idadi kubwa ya watu wanatumia mitandao ya kijamii, hatua hiyo imerahisisha njia ya kuwafikia wengi kuwa rahisi katika mitandao hiyo, huku gharama za matangazo yakiwa ni nafuu kwa wafanyabiashara.

Vilevile inaelezwa kuwa ni rahisi mfanyabiashara kupata mrejesho wa wateja wake, kwa kuwa mitandao ya kijamii inaruhusu mawasiliano kati ya mteja na mfanyabiashara moja kwa moja.

Inawezekana baadhi ya watu biashara zao zinakwama kwa kutotambua fursa ya teknolojia, hivyo si vibaya wakajaribu njia hiyo ambayo inaelezwa na wataalamu wa biashara kuwa inarahisisha kupata wateja.

Nipashe hutolewa na kuchapishwa na:

THE GUARDIAN LIMITED

Mhariri Mtendaji : Beatrice Bandawe

Meneja Usambazaji na Masoko: Dennis Ntata, 0713 578 284

Mapokezi: 0745 700710

Matangazo: 0677-020701

Barua pepe: advertise@guardian.co.tz

Website: www.ippmedia.com

HABARI KITAIFA

Kinana: Samia hawezi kuuza Bandari

Na Waandishi Wetu, MUSOMA

MAKAMU Mwenyekiti wa Chama Cha Mapinduzi (CCM) Tanzania Bara, Abdurhaman Kinana (pichani), amezungumzia mjadala wa uwekezaji katika Bandari ya Dar es Salaam, akisema Rais Samia Suluhu Hassan na serikali anayoiongoza hawawezi kuuza bandari hiyo.

Katika mkutano wa hadhara kwenye Uwanja wa Mkendo mjini Musoma juzi, Kinana alihoji Rais auze Bandari kwa maslahi yapi.

Alianza kwa kueleza kuwa liko jambo la Bandari linazungumzwa na mjadala mkubwa unaendelea kuwa mrefu na mpana.

“Ninataka niwahakikishie msiamini kwamba Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania aliyekula kiapo eti atafanya jambo ambalo halina maslahi na nchi. Haiwezi kutokea, Rais ambaye tangu amechukua usukani amefanya mambo mengi mazuri. Kwanini aende kuuza Bandari, sababu ni ipi? Ili apate nini? Ili iweje?”

“Na ukisikiliza huu mjadala, usikilizeni kwa makini na mme-shausikiliza.

Wote tunaoutetea, wanaopinga pamoja na wanaokosoa hakuna anayesema kwamba kusiwe na uwekezaji hata mmoja. Kwani wote wanakubali kwamba kuna haja ya kuwekeza na lengo ni moja tu kuongeza ufanisi na kuongeza mapato.

“Serikali imesema ‘tunakwenda kufanya kazi hii kwa nia njema ya kuongeza ufanisi, kuongeza mapato, tuweze kufanya shughuli nyingi zaidi za maendeleo’.

“Wamejitokeza watu wameanza kuhoji, wako wanaohoji kwa nia njema ya kujenga ya uzalendo, hatuwezi kusema kila anayehoji ana nia mbaya,” Kinana alifanua.

Aliongeza kuwa wako wanaotetea mkataba na wametoa ushauri mzuri. Serikali imesema itapokea kila ushauri utakaotolewa.

Alisema CCM imesema serikali isikilize, hivyo serikali inasikiliza ushauri, inasikiliza hoja na kwamba hayo yote yatafanyiwa kazi. Anaamini haiwezekani Rais akapuuza hayo yote.

“Kiongozi mzuri ni yule ambaye panapotokea ubishani, watu wanabishana na hoja mbalimbali zinatolewa anatulia, anasikikiza.

“Anachofanya Rais ni kuwa mtulivu kusikiliza kila hoja, kuchambua kila hoja, kufanya tathmini ya kila hoja, ili muda utakapofika tupate uwekezaji ulio bora zaidi kwa manufaa ya Watanzania. wako waliopoleka mjadala huu katika udini, wengine katika Muungano - Bara na Visiwani, hakukuwa na sababu,” alitoa angalizo.

Kinana alisema uwekezaji huo

ni wa kiuchumi, hivyo unatakiwa kujadiliwa kwa hoja, hoja zisikilizwe, zijibiwe, pale zitakapotakiwa kufanyiwa kazi zifanyiwe kazi kwa maslahi mapana ya nchi.

“Hakuna anayekataa, wale wanaopinga na wanaunga mkono, hakuna anayekataa uwekezaji. Serikali inaendelea kusikiliza hoja, maoni na hofu zinazotolewa.

“Chama chetu kimeagiza kwamba wananchi wasikilizwe kwa kila ngazi, kwa kila sehemu. Serikali inaendelea kusikiliza. Sina shaka hata kidogo kwamba Rais atatoa uamuzi wa busara katika jambo hili na hata uamuzi huu alipoufikia kuwekeza katika Bandari ni kwa sababu moja tu ya

maslahi mapana ya watanzania na nchi sio kwa sababu nyingine yoyote.

“Ninajua tuko watu wengi, tuko vyama vingi, ndiyo wakati mwafaka sasa likitokea jambo kila mtu anatafuta namna ya kulitengeneza kwa namna ambayo linakuwa na manufaa kwake. Kwa hiyo ukipiga kelele sana nchi imeuzwa... imeuzwa... imeuzwa ungewenda watu waamini kwamba imeuzwa.

“Hakuna bandari inauzwa, inauzwaye? Kwanini iuzwe? Bandari ya Musoma hapa inauzwaye? Kwa bei ipi? Kwa sababu ipi? Ili iwe vipi? Hakuna sababu, ninaomba tuwe watulivu.

“Ninaomba tuwe na imani na

serikali yetu, tuwe na imani na Rais wetu. Tumwamini kwamba kila jambo analofanya ni kwa maslahi ya Taifa letu,” alisema.

Awali wabunge wa Mkoa wa Mara wanaotokana na CCM pamoja na kumpongeza Rais Samia kutokana na kupeleka maendeleo katika mkoa huo, pia walisema wanaendelea kuunga mkono jitihada mbalimbali anaendelea kuchukua kuhakikisha Nchi yetu inapiga hatua.

Wabunge hao pia walizungumzia suala la uwekezaji katika Bandari ya Dar es Salaam, wakionamba Wananchi kutosikiliza maneno waliyodai ya upotoshaji yanayotolewa na baadhi ya Watu.

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
WIZARA YA UJENZI, NA UCHUKUZI

Simu: +255 26 2324455
Fax: +255 26 2323233
Barua Pepe: @mow.go.tz
Tovuti: www.mwtc.go.tzMtaa wa Mtumba,
S.L.P. 2888,
DODOMA,
28.07.2023

TAARIFA KWA UMMA

- Wizara ya Ujenzi na Uchukuzi (Sekta ya Ujenzi) inapenda kuutaarifu umma kuwa siku ya **Jumane tarehe 01-08-2023** kampuni ya **Mainline Carriers Ltd** itasafirisha Mizigo yenye vipimo vikubwa kutoka **Dar-Es-Salaam Port kuelekea JNHPP SITE**, gari hizo zina namba za usajili: **T 835 DSC / T 879 EAU, T 814 DYL / T 777 AQR, T 289 EDD / T 394 DVS, T 641 DFA / T 877 EAU**
- Gari hizo zina vipimo vifuatavyo:
Urefu - mita 22.00
Upana - mita 7.40
Kimo - mita 4.60
- Njia itakayotumika: **BANDARI YA DAR ES SALAAM hadi JNHPP SITE kupitia KILWA ROAD, KIBITI, MLOKA.**
Gari zitasafiri muda wa usiku (**Kuanzia saa 06:00 Usiku mpaka saa 11:00 Alfajiri**) Kutoka Dar es Salaam Port mpaka Bungu.
Kutoka Bungu kwenda JNHPP Site gari zitasafiri muda wa mchana (**kuanzia 12:30 Asubuhi mpaka saa 12:00 Jioni**)

Tunaomba radhi kwa usumbufu utakaojitokeza.

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
WIZARA YA UJENZI, NA UCHUKUZI

Simu: +255 26 2324455
Fax: +255 26 2323233
Barua Pepe: @mow.go.tz
Tovuti: www.mwtc.go.tzMtaa wa Mtumba,
S.L.P. 2888,
DODOMA,
28.07.2023

TAARIFA KWA UMMA

- Wizara ya Ujenzi na Uchukuzi (Sekta ya Ujenzi) inapenda kuutaarifu umma kuwa siku ya **Jumane tarehe 01-08-2023** kampuni ya **Mainline Carriers Ltd** itasafirisha Mizigo yenye vipimo vikubwa kutoka **Dar-Es-Salaam Port kuelekea JNHPP SITE**, gari hizo zina namba za usajili: **T 624 DFA / T 568 EAZ, T 868 DDC / T 881 EAU, T 167 DFC / T 310 DDH, T 778 EAP / T 387 DHQ, T 970 DTN / T 321 DDH**
- Gari hizo zina vipimo vifuatavyo:
Urefu - mita 19.80
Upana - mita 4.60
Kimo - mita 7.40
- Njia itakayotumika: **BANDARI YA DAR ES SALAAM hadi JNHPP SITE kupitia KILWA ROAD, KIBITI, MLOKA.**
Gari zitasafiri muda wa usiku (**Kuanzia saa 06:00 Usiku mpaka saa 11:00 Alfajiri**) Kutoka Dar es Salaam Port mpaka Bungu.
Kutoka Bungu kwenda JNHPP Site gari zitasafiri muda wa mchana (**kuanzia 12:30 Asubuhi mpaka saa 12:00 Jioni**)

Tunaomba radhi kwa usumbufu utakaojitokeza.

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
WIZARA YA UJENZI, NA UCHUKUZI

Simu: +255 26 2324455
Fax: +255 26 2323233
Barua Pepe: @mow.go.tz
Tovuti: www.mwtc.go.tzMtaa wa Moshi,
S.L.P. 2888,
40470 DODOMA,
27.07.2023

TAARIFA KWA UMMA

- Ndugu Wananchi mnatangaziwa kua siku ya tarehe **30.07.2023** hadi **05.08.2023** kampuni ya **CEVA Interfreight Tanzania** itasafirisha Gari mbili (2) Tupu zenye vipimo vikubwa kutoka **Mzenga kuelekea Bandari ya Dar es salaam**, gari hizo zenye namba za usajili:
NRB97300/NRB15200
DS00TG-GP/NRB43293
- Gari hilo lina vipimo vifuatavyo:
Urefu - 36.2 Mita
Upana - 4.3 Mita
Kimo - 4.6 Mita
- Njia itakayotumika: **BARABARA YA MOROGORO na BARABARA YA MANDELA hadi BANDARI YA DAR ES SALAAM kupitia MLANDIZI**, gari litasafiri muda wa mchana tu.
(Kuanzia saa 12:30 Asubuhi mpaka saa 12:00 jioni)

Tunaomba radhi kwa usumbufu utakaojitokeza.

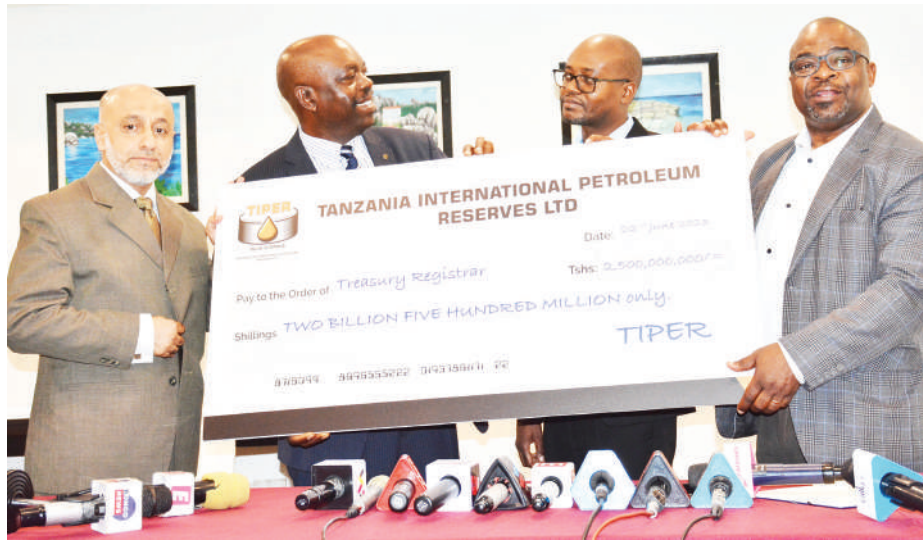
JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
WIZARA YA UJENZI, NA UCHUKUZI

Simu: +255 26 2324455
Fax: +255 26 2323233
Barua Pepe: @mow.go.tz
Tovuti: www.mwtc.go.tzMtaa wa Mtumba,
S.L.P. 2888,
DODOMA,
28.07.2023

TAARIFA KWA UMMA

- Wizara ya Ujenzi na Uchukuzi (Sekta ya Ujenzi) inapenda kuutaarifu umma kuwa siku ya **Jumane tarehe 01-08-2023** kampuni ya **Mainline Carriers Ltd** itasafirisha Mizigo yenye vipimo vikubwa kutoka **Dar-Es-Salaam Port kuelekea Rufiji**, gari hizo zina namba za usajili: **T 503 ECF / T 416 AYQ, T 278 EDD / T 393 DVS, T 282 EDD / T 273 DUH, T 204 DYJ / T 272 DUH, T 135 CCP / T 269 DUH, T 133 CCP / T 837 CHK**
- Gari hizo zina vipimo vifuatavyo:
Urefu - mita 23.00
Upana - mita 5.00
Kimo - mita 5.20
- Njia itakayotumika: **Dar-Es-Salaam, Pwani hadi Rufiji kupitia Kibiti**, gari zitasafiri muda wa mchana tu (**Kuanzia saa 12:30 Asubuhi mpaka saa 12:00 Jioni**)

Tunaomba radhi kwa usumbufu utakaojitokeza.

Mhajili wa Hazina, Nehemiah Mchechu (kulia), akipokea mfano wa hundi ya Sh. bilioni 2.5 kutoka kwa Mkurugenzi Mtendaji Kampuni ya Kuhifadhi Mafuta Tanzania (TIPER), Mohamed Mohamed (kushoto) na Kaimu Mwenyekiti wa Bodi, Jamhuri Ngelime (wa pili kushoto), ambazo ni kawia la serikali kutoka kampuni hiyo, jijini Dar es Salaam jana. PICHA: MIRAJI MSALA

Wauawa wakidaiwa kukutwa na ng'ombe watatu walioibwa

Na Samson Chacha, TARIME

WATU wawili waliodaiwa kuwa wezi wa mifugo, wameuawa na wananchi baada ya kudaiwa kukutwa na ng'ombe watatu waliodaiwa kuiba kwa Ndege Gibore, mkazi wa Kijiji cha Nkerege, wilayani Tarime.

Kamanda wa Polisi Mkoa wa Kipolisi Tarime Rorya, Michael Njera, jana alithibitisha tukio hilo na kubainisha lilitokea usiku wa Julai 24 mwaka huu.

Alisema kuwa familia ya Ndege ilipiga yowe kuomba msaada baada ya watu hao kuvamia makazi yao. Wananchi walijitokeza wakiwa na silaha za jadi. Wakafuata nyayo zilizowafikisha kwa watuhumiwa hao.

Alisema: "Wafuatanyayo hao walipofika Kijiji cha Nyamichele, Kata ya Kibasuka, walifanikiwa kukamata mifugo hiyo iliyokuwa im-eibwa ikiwa na wezi wawili. Waliwashambulia watuhumi-

miwa hao kwa kipigo na kupoteza maisha papohapo.

"Jeshi letu lilifika eneo la tukio lakini lilikuta watuhumiwa hao wawili walishauawa na wafuatanyayo hao waliokuwa na hasira. Mmoja kati ya watuhumiwa hao waliouawa alitambuliwa kuwa ni Marwa Nyandege (47), mkazi wa Kijiji cha Mriba na mwenzake hakutambuliwa jina na makazi yake."

Kamanda Njera alisema kuwa Jeshi la Polisi linatoa wito kwa wananchi kuacha kujichukulia sheria mkononi kuwadhuru na kuwaua watuhumiwa, badala yake wawafikishe katika vyombo vya sheria ili waadhibiwe kisheria.

"Tunatoa wito kwa vijana na watu wengine wenye tabia ya wizi wa mali za watu wengine, kuacha tabia hiyo, badala yake wafanye shughuli halali zikiwamo za kilimo na biashara ndogo ili kujikwamua kimaisha na kuachana na uhalifu

kwani haulipi. "Jeshi la Polisi tunawahimiza viongozi wa vijiji na kata kuanzisha ulinzi shirikishi wa sungusungu wakishirikiana na askari wetu wa kata kuimarisha ulinzi katika maeneo yao na kutoa taarifa za uhalifu mapema kabla ya kufanyika tukio la uhalifu ili wahalifu wadhhibiwe," alisema Kamanda Njera. Diwani wa Mriba, Tarafa ya Ingwe, Mniko Msabi, alilaani mauaji hayo na vitendo vya wizi wa mifugo vinavyofanywa na baadhi ya watu.

Alisema vitendo hivyo vimekuwa vinachangia kuwaletea umasikini walioibwa mifugo yao, pia migogoro na vurugu za mapigano ya koo kwa koo na kuleta uhasama kwa jamii. Aliwahimiza wananchi kutoa ushirikiano kwa Jeshi la Polisi na vikundi vya ulinzi shirikishi ili kukomesha wizi wa mifugo na uhalifu mwingine ili wananchi waisi kwa amani na kujiletea maendeleo.

Uhaba samani shuleni sasa wapatiwa suluhu

Na Halfani Chusi

RIPOTI ya Ukaguzi Maalum wa Miundombinu na Samani za Shule za Msingi Tanzania Mwaka 2017 ya Mdhambi na Mkaguzi Mkuu wa Hesabu za Serikali (CAG) ilibainisha hali mbaya ya samani katika shule za serikali.

Kwa kulitambua hilo na katika kutimiza dhamira ya kuimarisha sekta ya elimu na kuwezesha mazingira ya utoaji elimu nchini kuwa ya usawa, Kampuni ya Geita Gold Mining Limited (GGML) imetoa madawati 8,823 kwa shule mbalimbali za Geita ili kuweka mazingira mazuri ya kujifunzia kwa wanafunzi wa mkoa huo.

Katika hafla ya makabidhiano ya samani hizo juzi mjini Geita kwa ushirikiano na Mamlaka za Serikali za Mitaa kupitia Mpango wa GGML wa Uwajibikaji kwa Jamii (CSR), Mkuu wa Mkoa wa Geita, Martin Shigella, aliishukuru Kampuni hiyo, akisema samani hizo zimetolewa wakati mwa-faka.

Alisema kadri Shule nyingi zinavyo-oendelea kujengwa, ndivyo uhitaji wa madawati unavyozidi kuonekana.

Shigella alipongeza kampuni hiyo kwa kuwa na mipango ya muda mrefu ya kuinua sekta ya elimu mkoani Geita na Tanzania nzima kwa ujumla.

"Ni furaha yangu kwamba tangu GGML ianze shughuli za uchimbaji mkoani Geita, imekuwa ikishirikiana kwa karibu na Serikali kutekeleza miradi kadhaa ya Elimu, hasa Ujenzi wa Madarasa na Shule," alisema.

Mkuu wa Mkoa alikiri kuwapa uhaba wa madawati katika shule mbalimbali, hivyo kuwaomba wadau wengine mkoani Geita kufuata nyayo za kampuni hiyo katika kuboresha Mazingira ya kujisomea kwa Wanafunzi.

Mkurugenzi Mtendaji wa GGML,

Terry Strong, alisema ni muhimu kuboresha Mazingira ya utoaji Elimu nchini ili kufikia lengo Na. 4 la Malengo ya Maendeleo Endelevu ya Umoja wa Mataifa.

"Kutoa Elimu bora kwa wote ni msingi wa kujenga Dunia yenye amani na ustawi. Elimu huwapa watu ma-ri-fa na ujuzi wanaohitaji ili kuwa na afya njema na kupata ajira. GGML ina furaha kuyafanya maisha ya Watanzania kuwa bora katika Sekta mbalimbali ikiwamo Elimu," alisema.

Alisema kampuni imewekeza kwa kuzingatia masuala muhimu kama vile Afya, Elimu, Maji, barabara na miradi ya kuzalisha kipato cha kaya na kukuza uchumi wa Taifa.

"Juhudi za kampuni kujitolea kutekeleza miradi mbalimbali zinaendelea kuacha alama isiyofutika na kusaidia kuyafanya maisha ya jamii kuwa bora kupitia kuwapa kampuni hii mkoani Geita," alisema.

Aprili 12 mwaka jana, CAG Charles Kichere, alitoa taarifa mpya kuhusu ufuatiliaji wa mapendekezo yake ya mwaka 2017 kuhusu hali mbaya ya miundombinu na samani katika Shule za Msingi za Serikali, akibainisha kuwa katika Halmashauri 48 alizozifikia, zikiwamo za Mkoa wa Geita, ubore-shaji wa miundombinu na samani un-asuasua.

Vilevile, katika Ripoti yake ya Ukaguzi wa Hesabu za Serikali za Mitaa kwa Mwaka 2020/21, CAG Kichere anabainisha kuwa Halmashauri 77 zina uhaba wa vyumba vya madarasa 74,735, Nyumba za Walimu 73,135, Ofisi za Walimu 5,112, viti 65,889, meza 185,840 na Matundu ya Vyoo 111,931, akipendekeza Serikali ichukue hatua za haraka kuboresha Miundombinu iliyopo na kujenga mipya sambamba na kuajiri Walimu wapya.

Vifaa	Mahitaji	vilivyopo	uhaba
Madarasa	124,268	49,533	74,735
NW	90,742	17,607	73,135
OW	9,730	4,618	5,112
Viti	150,833	84,944	65,889
Meza	632,062	446,222	185,840
M vyoo	178,547	66,616	111,931

Hali ya uhaba wa miundombinu na samani katika Halmashauri 77 nchini. CHANZO: RIPOTI YA CAG 2020/21

Waziri akagua utekelezaji agizo la utunzaji mazingira bandarini

Na Robert Hokororo, MTWARA

WAZIRI wa Nchi Ofisi ya Makamu wa Rais (Muungano na Mazingira), Dk. Selemani Jafo, ameridhishwa na uzingatiaji wa Kanuni na Sheria ya Mazingira katika Bandari ya Mtwara.

Katika ziara ya kikazi jana bandarini huko, Dk. Jafo alikagua shughuli za uhifadhi wa mazingira eneo la utunzaji na usafirishaji wa makaa ya mawe zinazofanyika

katika bandari hiyo.

Alipongeza uongozi wa Mamlaka ya Usimamizi wa Bandari Tanzania (TPA) mkoani Mtwara kwa kushirikiana na Kampuni ya Ruvuma Coal kwa hatua ya kulinda mazingira. Waziri Jafo alisema ameridhishwa na namna ambavyo wameweka uzio kuzunguka eneo yanakohifadhiwa makaa ya mawe ili kudhibiti vumbi lisambae na kuathiri wananchi.

"Binafsi nikiwa na dhamana ya kusimamia sekta ya mazingira,

nimeridhika kwani mmetekeleza maelekezo yangu niliyoyatoa nilipofanya ziara katika siku zilizopita," alisema Dk. Jafo.

Waziri Jafo pia aliwaelekeza wasafirishaji wa makaa ya mawe kuhakikisha malori yanayosafirisha bidhaa hiyo yanafunikiwa kwa turubai ili kudhibiti uchafuzi wa mazingira.

Akiwa katika eneo la kuhifadhi makaa ya mawe ya Kampuni ya Jitegemee Holdings, Waziri huyo alisema ni lazima malori yote

yafunikwe kwa kuwa kutofanya hivyo kunasababisha vumbi katika mazingira.

Mkuu wa Mkoa wa Mtwara, Kanali Ahmed Abbas alishukuru serikali kwa kuweka mazingira mazuri ya biashara na uwekezaji nchini, pia kutoa rukhsa kwa Bandari ya Mtwara kutumika kusafirishia makaa ya mawe.

Kuhusu maelekezo yaliyotolewa na Waziri Jafo, Ahmed aliahidi kuyatekeleza kwa kushirikiana na Wataalamu kutoka Ofisi yake ku-

wasimamia Wawekezaji ili kuwa na biashara isiyu na madhara kwa Wananchi.

Meneja Baraza la Taifa la Hifadhi na Usimamizi wa Mazingira (NEMC) Kanda ya Kusini, Boniphace Guni, aliahidi kusimamia agizo hilo ili litekelezwe kwa muda uliopangwa wakati Meneja wa Mgodhi wa Makaa ya Mawe wa Jitegemee, Boscov Mabena, aliahidi watafuata ushauri wa wataalamu ili kudhibiti uharibifu wa mazingira.

EXCITING CAREER OPPORTUNITY

Air Tanzania Company Limited (ATCL) is expanding its network to meet the strategic business needs which focus on sustaining the recorded achievements and remain an airline of choice that meets and exceeds customers' expectations in line of its mission of provision of reliable, safe, and high-quality services. Therefore, applications are invited from qualified Tanzanians to fill the following positions: -

1. POSITION: FLIGHT DISPATCH AND CONTROL MANAGER (1 POSTS)

1.1 MINIMUM ENTRY QUALIFICATIONS:

- Must have Bachelor degree in Science subject or equivalent
- Must be a holder of TCAA Flight Operations/Flight Dispatcher's License
- Must be proficient in English Language in accordance with the English Language proficiency requirement contained in Tanzania Civil Aviation Regulations (TCAR)
- Must have at least eight (8) years of working experience as Flight operations officer and 2 years in supervisory level.
- Must be computer literate.

1.2 DUTIES AND RESPONSIBILITIES:

- Ensure the allocation of resources necessary to manage safety risks and security threats related to Flight Dispatch and Control;
- Provide necessary up to date operational documentation, flight data and information required by Crew;
- Administer implementation of all required Operations Manuals;
- Examine and review operating policies and procedures related to the types of aircraft flown and recommend changes;
- Supervise the maintenance of continuous flight watching and ensuring conformity with all flight dispatch requirements and regulations;
- Disseminate flight information to necessary departments so as to ensure coordinated operations;
- Coordinate the Operational, Commercial, Engineering and Maintenance aspect of all Flight Operations and taking corrective action when and where necessary;
- Developing and recommending procedures and policies related to Operations Control activities;
- Fulfill all operational handling contracts with other airlines;
- Coordinate a Crisis Management Centre in the event that an emergency is imminent, or has taken place time;
- Conduct an ongoing technical evaluation of updates in technology related to flight dispatch functions and advise accordingly;
- Publish, revise and authorize Operations Manual and other Operational documentation deemed necessary to enhance safety and improve the operation;
- Initiate, approve and monitor cost effective Flight Operations annual budget required to achieve operational targets, without jeopardizing safety; and
- Liaise with the TCAA and other regulatory agencies or authorities on Flight Operations subject matters.
- Perform any other official duties as assigned by the respective supervisor.

2. POSITION: SENIOR SALES AND MARKETING OFFICER II (3 POSTS)

2.1 MINIMUM ENTRY QUALIFICATIONS:

- Must have Bachelor Degree in any field.
- Must have one of the following certificate; Air Transport Management, Air Ticketing, Air Cargo, Dangerous Goods, Ground Handling, or equivalent qualifications from any recognized Aviation institution
- Must have seven (7) years of working experience in related field.
- Possession of Air Ticketing, Air Cargo, Dangerous Goods, Ground Handling will be an added advantage.

2.2 DUTIES AND RESPONSIBILITIES:

- Be the principal administrator for Air Tanzania in the assigned station safeguarding ATCL's interests.
- Develop, execute and drive both Passenger & Cargo Sales

plan guaranteeing exposure of Air Tanzania's product facilitating delivery of the company's Sales targets and business objectives in the assigned territory.

- Liaise with GSA to build and maintain sales team representation and network to ensure sustenance of profitable sales revenues and market share for Air Tanzania.
- Manage and ensure a safe, efficient, cost effective and timely airport operation so that ATCL's image, reputation and passenger service levels are maintained and enhanced.
- Ensure that appropriate action is taken for providing prompt service to Air Tanzania passengers in all operational areas [Passenger Services, Ticket Desk and in the Lounge] to maintain, and where required, to restore the goodwill and confidence of passengers facing various adverse situations (flight disruptions, denied boarding, etc.).
- Ensure that Service Level Agreements, On Time Performance and Baggage Services KPIs are achieved in line with the company standards.
- Ensure operations are conducted in accordance with conditions and restrictions of the AOC and in compliance with applicable regulatory, IOSA and Air Tanzania standards regulations.
- Ensure that adequate measures are implemented and maintained in order to protect the safety and security of the whole operation including aircraft, passengers, cargo, baggage and all staff.
- Lead, guide and develop staff in order to ensure the maintenance of a disciplined, motivated work force, and adherence to passenger service and other operation standards.
- Perform all administrative duties in an accurate and timely manner, e.g. Monthly Reports, Performance Appraisals, Budget preparations, Baggage Claim settlements, invoice verification, general correspondence, and complaint investigation and highlight areas of potential problems, reoccurring discrepancies, service failures and provide recommendations for continuous improvement.
- Enhancing cooperation and relationship with external partners such as Other Airlines, Airport Authorities, Tourism Bureaus, Embassies & Consulates, relevant government authorities, Hotel partners, Car hire etc.
- Ensure that products provided by Catering suppliers meets Air Tanzania quality standards, specifications, expectations and that the levels of performance is monitored, tracked, reported and improvements are delivered by the supplier.
- Analyze trends on baggage interline misconnection and propose corrective measures.
- Analyze trends on baggage pilferage and theft and propose corrective measures.
- Any other duties as may be assigned.

3. POSITION: INTERNAL AUDITOR II (1 POST)

3.1 MINIMUM ENTRY QUALIFICATIONS:

- Must have Bachelor Degree or Advanced Diploma in one of the following fields; Auditing Accountancy, Finance, Commerce or Business Administration majoring in Accountancy or Finance or equivalent qualifications from recognized institutions.
- Must have CPA (T), ACCA, ACA, CIA or equivalent professional qualification recognized by the NBAA.

3.2 DUTIES AND RESPONSIBILITIES

- Identify and review all required information and document all controls and risks for internal audit planning
- Develops and execute audit programs as assigned by assignment team leaders
- Conducts audit to appraise the adequacy and use of financial, accounting and operating controls on each assigned engagement
- Conducts special investigations as assigned by Chief Internal Auditor/ other relevant authorities
- Prepares audit reports
- Document all audit working papers as per laid down guidelines on every audit engagement in the permanent

and current files

- Participate on preparation of Annual Internal Audit plan
- Follow up on Audit recommendations
- Assists in the preparation of annual budget for the unit
- Performs any other duties as may be assigned by supervisor

4. POSITION: SALES AND MARKETING OFFICER II (FLIGHT ANALYST)(5 POSTS)

4.1 MINIMUM ENTRY QUALIFICATIONS:

- Must have Bachelor Degree in any field.
- Must have one of the following certificate; Air Transport Management, Air Ticketing or equivalent qualifications from any recognized Aviation institution. Airline Revenue Management background and experience will be an added advantage.
- Must be computer literate

4.2 DUTIES AND RESPONSIBILITIES:

- Implement yearly Revenue Optimization strategy for assigned routes taking into account seasonal fluctuations.
- Monitor passenger booking pattern over the booking cycle of the flight and manage over-booking to maximize revenue.
- Responsible for reviewing and approving proper optimization parameters which provides the means to ensure leg optimization reflects market needs and business policies and decisions.
- Analyze and forecast segment / class demand and modify as required
- Provide route reports to the sales team, gather market intelligence / calendar of events so as to exploit opportunities and minimize threats from competitor activity
- Closely work with Network Planning and Pricing teams in identifying strong and weak flights and provide proactive measures to maximize revenue
- Request for upgrades, downgrades, cancellations as appropriate and coordinate with other teams for smooth disruption
- Introduction of tactical fares to fit demand levels and seasonality
- Handle adhoc Group pricing and optimal group acceptance
- Coordinate and ensure that fares correctly uploaded in the system and visible on all sales platforms for all assigned routes

5. POSITION: SALES AND MARKETING OFFICER II - SCHEDULE PLANNING -(1 POST)

5.1 MINIMUM ENTRY QUALIFICATIONS:

- Must have Bachelor Degree in any field.
- Must have one of the following certificate; Air Transport Management or equivalent qualifications from any recognized Aviation institution.
- Experience in route profitability and industry best practice in network & schedule development will be an added advantage.
- Must be computer literate

5.2 DUTIES AND RESPONSIBILITIES:

- Plan, produce and control of seasonal and operational flight schedule to maximize aircraft utilization, connectivity, operational integrity and financial returns on assigned routes.
- Identify, evaluate and motivate route network growth opportunities that are operationally feasible and commercially sound taking into account new market, airline industry conditions, customer needs and competitors.
- Generate Seasonal schedules that reflect the true operational constraints (developed as a team effort, working closely with Sales, Operations and Revenue Management).
- Monitor & review schedule performance to enhance operational efficiency
- In liaison with Revenue Management, Flight operations, Technical & Partner Airlines, allocate optimal capacity to

routes that require routine rationalization (upgrades/downgrades/cancellations) due to demand

- Timely distribution & update of the schedules to all stakeholders to ensure timely access & maximum exposure in the market.
- In liaison with Finance, provide quality and timely route performance and profitability data/reports.
- Pursue, obtain and monitor the most suitable & optimal slots for the operating schedule in slot coordinated airports.
- Maintain a current data base of competitor schedules, capacity and passenger uplifts.

5. POSITION: CATERING OFFICER II (3 POSTS)

5.1 MINIMUM ENTRY QUALIFICATIONS:

- Must have a Bachelor Degree in one of the following fields; Hotel Management, Nutrition, Food Production or equivalent qualifications from recognized institutions.

5.2 DUTIES AND RESPONSIBILITIES:

- Reconcile with the cabin crew on catering, dry stores and beverages provided after each flight
- Supervise the requirements of drinks, meals and dry stores for each flight.
- Maintain a minimum stock to cater for emergencies and during public holidays.
- Prepare reports on flights consumptions of meals, beverages and dry store commodities.
- Performs any other official duties as may be assigned by your supervisor

6. POSITION: AIRCRAFT CLEANER II (1 POST)

6.1 MINIMUM ENTRY QUALIFICATIONS:

- Must have Form IV Certificate with two pass in any subjects,
- Must have any relevant Certificate from VETA or any recognized institutions.
- He/she will attend In- house training in the following fields; ATCL Maintenance procedures, aircraft, component, hangar facilities, working safety gears and cleaning.

6.2 DUTIES AND RESPONSIBILITIES:

- Handle general cleaning of line, hangar and workshop facilities under supervision
- Clean Aircraft and aircraft components under supervision.
- Assist in positioning working and safety gears to facilitate maintenance activities.
- Performs any other duties as may be assigned by the supervisor

7. POSITION: SALES AND MARKETING ASSISTANT II –SALES EXECUTIVE (1 POST)

7.1 MINIMUM ENTRY QUALIFICATIONS:

- Must have Diploma preferably in Commerce, Business Administration or relevant discipline.
- Must have one of the following certificate; Air Transport Management, Air Ticketing, Ground Handling, or equivalent qualifications from any recognized Aviation institution.
- Experience in airline sales working directly for an airline, or within a Travel Agency will be an added advantage.
- Must be computer literate.

7.2 DUTIES AND RESPONSIBILITIES:

- Ensure that set volume targets are achieved within prescribed time limits and contribute to total area achievement.
- Travel agent and corporate recruitment as per the respective sale strategies.
- Evaluate and report all changed situations, trade and competitive activity to ensure Company maintains market awareness.
- Enhance relationships with the entire Travel Trade in the assigned territory
- Contributing to the formulation and implementation of ATCL sales strategy/ies to maximize short- and long-term revenue opportunities, reduce cost of sales and generating channel shift where appropriate
- Resolve operational and reservations issues from travel agents and other corporate clients
- Developing tactical sales and marketing activity in support of sales opportunities in both Trade Partners and Corporate market place.

- Performing other related functions, as assigned, for the purpose of ensuring the efficient and effective functioning of the work unit.

8. POSITION: SALES AND MARKETING ASSISTANT II –SALES & RESERVATIONS (16 POSTS)

8.1 MINIMUM ENTRY QUALIFICATIONS:

- Must have Certificate in any field.
- Must have one of the following certificate; Air Transport Management, Air Ticketing, or equivalent qualifications from any recognized Aviation institution.
- Possession certificate of IATA or UFTAA will be added advantage.
- Must be computer literate.

8.2 DUTIES AND RESPONSIBILITIES

- Make ticket reservations, confirmations, reconfirmations and seat selection for clients on ATCL flights in compliance with the carrier policies, procedures and customer expectations.
- Give fare quotes to all ATCL clients including group quotations and bookings.
- Ensure daily sales reports and sales dispatches are submitted in accordance to company procedures.
- Give clients correct flight details and information.
- Protect and enhance revenue collection to meet ATCL expectations.
- Market and promote ATCL products.
- Ensure your up to date with all ATCL new products and information (i.e. schedule, special fare, Frequent Flier etc.).
- Effectively communicate relevant aspects of customer service internally and externally to meet customer expectations.
- Any other duties as may be assigned by your supervisor.

9. POSITION: SALES AND MARKETING ASSISTANT II (TRAFFIC LIASON) - (17 POSTS)

9.1 MINIMUM ENTRY QUALIFICATIONS:

- Must have Certificate in any field.
- Must have one of the following certificate; Air Transport Management, Air Ticketing, Air Cargo, Dangerous Goods, Ground Handling, or equivalent qualifications from any recognized Aviation institution.
- Possession certificate of IATA or UFTAA will be added advantage.
- Must be computer literate.

9.2 DUTIES AND RESPONSIBILITIES:

- Supervise and ensure efficient and effective check in and boarding of passengers in compliance with carriers' policy/procedures and customer expectations.
- Supervise baggage handling and prepare weekly baggage handling report. Liaise with the GHA to ensure lost baggage is communicated, traced and delivered to affected passengers.
- Ensure customers are well handled at all times and especially during flight irregularities and are provided with required assistance.
- Ensure conformity with all regulatory requirements, organization standards and local procedure as well as requirements of customer airlines.
- Effective communication internally and externally to enable effective planning control and reporting
- Ensure a safe and secure working environment in compliance with relevant legislative/ industry requirements.
- Audit, review and report on service delivery to monitor compliance on SLA's availed to GHA.
- Administrative processes to ensure integrity and accuracy manual and computerized data processing.
- Strict control of excess baggage collection and remittance.
- Record all flight movements as per company requirement.
- Any other duties as may be assigned by your supervisor.

10. POSITION: OFFICE MANAGEMENT SECRETARY II (1 POST)

10.1 MINIMUM ENTRY QUALIFICATIONS:

- Must have Form VI or Form IV Certificate of Secondary Education
- Must have Diploma in Office Management/Secretarial Studies (NTA 6) with 80 w.p.m. shorthand, tabulation and manuscript stage II, secretarial duties, office procedure stage II and;
- Knowledge in computer from a recognized Institution.

10.2 DUTIES AND RESPONSIBILITIES:

- Make follow-up outstanding replies;
- Coordinate office requirements;
- Keep diary of events and appointments;
- Ensure office orderliness and neatness;
- Take care of all facilities under one's charge;
- Keep in custody confidential matters;
- Attend to telephone calls and takes messages;
- Ensure that the respective office is punctually open;
- Receive and distributes letters to respective officials;
- Order and controls office stationery for the office;
- Receive and directs visitors; and
- Perform any other duties and responsibilities as may be assigned by Supervisor.

11. POSITION: TECHNICAL DATA ASSISTANT II (3 POSTS)

11.1 MINIMUM ENTRY QUALIFICATIONS

- Must be a holder of Diploma/FTC in one of the following fields; Telecommunication, Electrical, Mechanical Engineering, Automotive or equivalent qualifications from recognized institution.
- The candidate shall be required to attend a special course on Records Management within twelve months after being employed.

11.2 DUTIES AND RESPONSIBILITIES:

- Keep all aircraft and component records under supervision.
- Assist in recording accurately all Log books and associated data of the aircraft and components and other items as specified in the aircraft maintenance program.
- Performs any other duties as may be assigned by the supervisor.

12. POSITION: OFFICE ASSISTANT II (1 POST)

12.1 MINIMUM ENTRY QUALIFICATIONS:

- Holder of Form IV Certificate with two pass in any subjects .
- Must be Computer Literate.
- Possession of any addition certificate is an added advantage.

12.2 DUTIES AND RESPONSIBILITIES:

- Prepare refreshments for office use and during meetings
- Assist in photocopying and arranging documents
- Distribute files and other documents
- Collect letters from the Post Office
- Run Office errands.
- Direct visitors to the proper offices.

13. TERMS AND CONDITIONS:

Ten(10) years contract with attractive remuneration and fringe benefits as per ATCL Salary Structure and Incentive Scheme.

14. MODE OF APPLICATION FOR ALL APPLICANTS:

Interested applicants must submit a dully signed letter for consideration of the application attached with the following:

- A curriculum vitae (CV),
- Certified copies of all certificates (including secondary school, birth certificates), other relevant certificates, Applicants who have studied outside Tanzania should have their certificates approved by relevant authorities Tanzania Commission for University (TCU) or National Examination Council- NECTA)
- Two recent passport size photographs
- Name and address of at least two reputable referees;
- Applicant's reliable contact address, email address and telephone number.

15. CLOSING DATES:

Applicants should reach the undersigned within 14 days from the first date of this announcement.

**MANAGING DIRECTOR & CEO,
AIR TANZANIA COMPANY LIMITED,
P.O. Box 543,
DAR ES SALAAM.
Issued on 28th July, 2023**

ATCL is an equal opportunity employer. Women are encouraged to apply. Misrepresentation of qualifications or any other information on application shall warrant legal consequences.

MKOMBOZI COMMERCIAL BANK PLC

New Rates-VAT Exclusive Effective dates 01-Khordad-21 Toll-free: 080 750 040

Table with multiple columns for various banking services and their rates, including Current A/C Business, Current A/C Personal, and various deposit and withdrawal rates.

Bank of India (Tanzania) Ltd.

Relationship beyond banking Fully owned subsidiary of Bank of India (Public Sector Bank) UONESHAJI WA TAARIFA ZA FEDHA KWA UMMA

IMETOLEWA CHINI YA KANUNI YA 7 NA YA 8 YA KANUNI ZA MABENKI NA TAASISI ZA FEDHA (UONESHAJI) YA MWAKA 2014

WARAKA MIZANIA KWA TAREHE 30 JUNI 2023

Table showing financial data for Waraka Mizania kwa Tarehe 30 Juni 2023, categorized by assets and liabilities.

TAARIFA YA MAPATO NA MATUMIZI KWA ROBO MWAKA INAYOISHIA 30 JUNI 2023

Table showing tax and utilization information for Robo Mwaka inayoshihia 30 Juni 2023, including tax amounts and utilization percentages.

TAARIFA YA MTRIRIKO WA FEDHA KWA ROBO MWAKA INAYOISHIA 30 JUNI 2023

Table showing remittance information for Robo Mwaka inayoshihia 30 Juni 2023, detailing remittance amounts and dates.

TAARIFA YA MABADILIKO YA MTAJI KWA ROBO MWAKA INAYOISHIA 30 JUNI 2023

Table showing exchange rate information for Robo Mwaka inayoshihia 30 Juni 2023, including rates for various currencies.

BAADHI YA MAELEZO KWA ROBO MWAKA INAYOISHIA 30 JUNI 2023

Table providing additional details and dates for Robo Mwaka inayoshihia 30 Juni 2023, including dates for audits and reports.

GAMONDI ATAKA DAKIKA 270 KABLA YA KWENDA TANGA

●●●Kocha huyo ameomba dakika hizo kukipima kikosi chake kabla ya michezo ya Ngao ya Jamii, uongozi wampa AS Vita na...

Na Saada Akida

KOCHA wa Yanga, Miguel Gamondi, ameutaka uongozi wa timu hiyo kumtafutia michezo mitatu ya nguvu ya kirafiki ili kukipima kikosi chake kabla ya kwenda jijini Tanga kwenye mi-chuano ya Ngao ya Jamii.

Kocha huyo alisema baada ya mchezo wao wa kirafiki wa kilele cha Wiki ya Mwananchi dhidi ya Kaizer Chief, yapo maeneo ambayo alienda kuyafanyia kazi mazoezini na sasa anataka michezo mitatu ya kirafiki kukiangalia tena kikosi chake kabla ya kwenda Tanga.

Akizungunza na Nipashe jana, Gamondi alisema kuwapo kwa ratiba ya mechi hizo za kirafiki kutamsaidia zaidi kuweza kuwajenga wachezaji wake kwa kujua mapungufu yao kabla ya kuanza kwa mashindano makubwa mbele yao ya Ligi Kuu na klabu bingwa Afrika.

"Michezo hii ya kirafiki itakuwa na faida kubwa kwetu kama benchi la ufundi lakini kwa wachezaji wenyewe, itatusaidia sana kujua wapi tunapaswa kurekebisha haraka lakini wachezaji kuweza kuelewana zai-

Gamondi

SIMBA SC YA MOTO UTURUKI

Na Adam Fungamwango

KIKOSI cha Simba kimeendelea kupasha moto kwenye kambi yao nchini Uturuki ambapo juzi iliibuka na uishindi wa mabao 2-0 dhidi ya klabu ya Turan Tovuz ya Azerbaijan huku mshambuliaji wake Kibu Denis akien-delea kuonyesha makali yake.

Mechi hiyo ni ya pili kwa Simba tangu ilipoenda kuweka kambi nchini humo ambapo katika mchezo wa kwanza uliochezwa Jumatatu iliyopita ilitoka sare ya bao 1-1 na Zira FC.

Katika mechi hiyo ya juzi iliyochezwa kwenye Uwanja wa Soguksu Spor Kompleksi, Simba ilipata mabao yake yote dakika 30 za mwisho kupitia kwa Kibu na Nahodha John Bocco.

Kocha wa Simba, Roberto Oliveira 'Robertinho' alisema anaridhishwa na maendeleo ya timu yake tangu walipoweka kambi nchini humo.

Robertinho alisema nafurahishwa na upambanaji wa wachezaji wake wote lakini akiweka wazi kuwa Kibu atasumbua wapinzani msimu ujao wa ligi kuu na mshindano ya kimataifa.

"Kila mchezaji anapambana, kwa sababu wapo wachezaji wapya wanaonyesha uwezo mkubwa, hii itanipa chaguo kubwa na kuchagua mchezaji gani aanze kwenye mechi, kwa kweli kila mchezaji anapambana, Kibu ameonyesha kuongeza ubora zaidi," alisema Robertinho.

Mshambuliaji mpya wa Simba, Idd Chilunda (kulia), akiwatoka wachezaji wa Turan Tovuz ya Azerbaijan katika mchezo wao wa kirafiki nchini Uturuki, Simba ilishinda mabao 2-0. **PICHA: MTANDAO**